

ABONNEMENTS

Années... 8000 Un an... 8000 Six mois... 5000 Six mois... 600

Dông-Pháp Thời-Báo

NĂM THỨ HAI SỐ 115

NGÀY THỨ TƯ
5 MARS 1924

Le Courrier Indochinois

東法時報

BÁO QUÁN

71, đường Mac-Mahon, 71
SAIGON

U.P.O. LEGAL
REGISTRATION
No 210

Dông-Pháp Thời-Báo
Một năm... 8000 Six mois... 5000
Six mois... 5000 Six mois... 6000

Mua báo phải trả tiền trước
Mua báo và trả tiền sau
M. NGUYỄN-KIM-DINH

ANNONCES LÉGALES
050 la ligne de 6 places sur justification
de 2 cierres quelle que soit la page.

ANNONCES COMMERCIALES
On traite à fond

Tổng-ly kiêm Chủ-Bút
NGUYỄN-KIM-DINH

MOI TUẦN XUẤT BẢN SÁU NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

Điện-thoại nói (Telephone)

Số: 202

Đến bao giờ trước bao lâu là việc
đã thương ngày trước

TRÍ PHÊ BÌNH

Xưa nay người ta thường hay nói người Annam chưa biết phê bình, mà không ai chịu khéo cùi coi vì có nào Annam có nhiều người tri cao, học rộng, mà lại chưa biết phê bình như vậy.

Nếu muốn khéo cùi cài vẫn-dè này thì phải thông tâm-lý của con người, mới khéo cùi được. Tôi không dù tài nên không dám xướng ra lành khéo cùi việc ấy. Nhưng mà tôi nghĩ cách phê bình là một tài đặc biệt của bực vân-si, và tri phê-bình là một tinh cần-ich của bực thường-dân; nhà vân-nuôi biết phê bình thì sự học-thức mới được rộng thêm, còn bực thường-dân nếu quen tánh phê-bình thì sự gian-tà trong xú-hội mới giảm bớt, bởi vậy tôi thường suy nghĩ hoài coi vì có nào mà người minh-lai không biết phê-bình và bấy giờ phải làm sao để cho có cái tài và cái tri phê-bình như người ngoại quốc vậy.

Tôi thường chẳng có chí lợ, người minh mà không biết và không quen phê-bình, ấy là tại xưa nay từ trên bực tri-thức xuống tới bực thường-dân ai cũng đều tập quen cái tánh chấp-nhất, nghĩa là bất luận việc nào hể xưa nay ai nấy đồng-cho là phải thì mình cũng nói phải theo, ai nấy đồng-cho là quay thi minh-cung nói quay theo, chứ không chịu suy-xét coi người ta nói phải đó mà có quái-thết là phải hay không, hoặc người ta nói quái đó mà có quái-thết là quái hay không. Chúng ta cũng thường thấy mọi người đều nói truyện Kim-Vân-Kiều là hay nhưng mà có mấy ai biết truyện ấy hay chô nào hay không, và có ai dám chỉ ra mấy chỗ dở hay chửa. Chúng ta lại cũng từng nghe

NG.-THÀNH-TÂM.

Huong-truyen

630 phdt trong một phút

Bộ chiến tranh nước Anh quyết định bắt cả các súng cũ kiêu Lewis, mà dùng một thứ súng cũ mai-hoa cỡ nặng 6 kilos. Súng ấy đe trên vai, hoặc kẹp đe mà bắn cũng được. Súng bắn 400 viên-dan mà hối người này. Mỗi một cái nắp đạn chứa từ 20 đến 40 viên-dan. Một phút có thể bắn được 620 viên-dan, và mỗi khi đổi cái nắp-dan không mất đến hai phút đồng hồ.

Dò cảng cũ giài cảng cao

Ở bên Hué-ký mới đây có tin nói rằng bộ quân áo cũ của quan cựu Thống-Linh Abraham Lincoln mặc khi ngai bị John Wilkes hành thích & tại rạp hát Ford nơi thành Hoa-sanh-Tông, mới đây đem ra bán đấu giá được 6.500 đồng. Thiết mạc quá.

Tang lê ký dí ở nước Ba-tur

Người Ba-Tur (Perse) trong khi cõi hành tang lõi có một cái lõi thép rất kỵ d, gọi là cái lõi "Thúi nước mìn".

Nhà nho có người chết, trong lúc linh cữu còn đe ở trong nhà, thì lén hẹn

giúp cho những người bà con quen lòn

dẫn thăm viếu. Lúc mấy người ấy tựa

dùi rồi thì họ ngồi vầy chung quanh

một chỗ rồi khởi sự lên tiếng khóc

(cũng như hòa nhạt vay) làm ra bô

tát như thảm thương. Khi đó nhà

tang lõi phải sám sập khẩn-bóng, rồi

nhảy vào trong lõi làm

nhau để làm tanh-tưởn

CORDONNERIE - CHAPELLERIE - GRAVURE

TRAVAIL SOIGNÉ - LIVRAISON RAPIDE.

TANG-VAN-PHUC

N° 10 & 77, RUE CATINAT — SAIGON.

Trung-hoa cách-mạng (tiếp theo)

Bản Tông-thống cùng quác-dân cả nước đồng một tâm lý ấy, chuyên dặng cái tri thức của quác-dân cùng nhau tại bời người dân bà. Nên lời tục ngữ Annam mìn có nói: Con nhở dúc mị, thật là kí áy rất nên chính lý.

Vì cái tánh chất con người, hay cảm xúc sự tu-tưởng trong khỉ thai-nghén

của mẹ. Nên người mị mà chử tu

tuyệt lực bất quá một phần nhỏ mìn

của quác-dân, tuyệt lực lớn là nói

quác-dân cả nước. Bản Tông-thống

nay từ chức, chẳng phải là công thành

thanh thối, thiệt trong cho dĩa-vị Trung

hoa-dân-quốc cùng bốn trâm triều

nhơn dàn chung sức mà dựng bền

chắc nước Trung-hoa, và dựng hòa

bình cùng thế-giới. Trong qui-viết

cùng Chánh-phủ sau đây khuyên gán

lòng người, làm cho tròn cái thiện

chức, từ đây nhẫn sau khiên cho

Trung-hoa dàn-quốc dặng tần-bộ vân,

ý là chử lòng ta dày rất mìn.

Nói vừa dứt lời cả chúng đều vỗ

tay, rồi Tôn-văn mờ lỷ cái áo Đại

Tông-thống giao cho Tham-nghi-Viên,

Nghi-trưởng là Lâm-Sung tiếp cầm

lấy áo. Nghi-viên này cho Nghi-trưởng

Lâm-Sung dọc bài đáp lại như vầy :

Trung-hoa dưng nực bối ngán năm

đứa, quyền-chuyen ché hạo nguy

phường lèn nơi Tàu-Chánh (tên tộc

vua Tân là Lữ-Chánh) mấy trào sán

nối gót thế hưng-hực như lửa đốt

đông, tột đèn đốt sau, cát tröm lèn

nhau. Tuy đầu có dát rộng lùn hai úc

dặm, trong lại thêm dàn chúng bốn

muôn muôn ; mà ngoại hoạn nò chen

vào cùng đê như bể khò đeo mục, mà

chẳng dát lòng-thống hoài như sợi to,

chín cùn hoi thò phay-phay. Trung

Son-tiền-sanh dày lòng cùn nước,

nghi-dầu-quết lập Công-hoa. (Trung

Son là hiệu của Tôn-Văn) nhót nhót

lè nòi dưới quyền dàn oai chuyên

chè, nhiều lèn khôn hại nói chẳng

hay cùng, mà hâm-hở vây chằng hê

nao-nung. Trong hai mươi năm như

một ngày, Võ, Hồn khôi nghia chưa

một tháng mà ba phần thiên-ha

hướng ứng hết hai phần, chín mít

nhà Thanh chò gày nèn, là nơi Tiên-

sanh dâng đường kêu reo công lực nhen

lâm vây. Lực áy dàn-bèn hây chura

tóm một, quát nhọn gấp lo gày dưng

Lâm-thời chánh-phủ nòi Nam-kinh.

Xây vừa lèc Tiên-sanh vè nước, cho

nén dát-biệu các tinh công cù Tiên-

sanh lèm-lèm-thời Đại-tông-thống.

Chú chử mới bón mươi ngày, đã

bày nòi sự hòa-binh an hảo. Khiến

cho vua Thanh thời vị, bắc nam mìn

mỗi tòm nèn, là chảng nòi dè sanh-

linh vây-bèn bùng thang, bèn tò với

binh nhung dinh chiến.

Tuy cầm cảng nước tröm ngày chưa

mắng, mà nám dại-dàn-tộc ta đều

chỗ chò gòi nhò, luogn ra duc cù cung

cao, không có chò nào nói cho cung

dặng. Lại chảng nhung nòn còng ròi

cái vân-chuong, mà vinh diệu lèn

có con muôn ép cho dì học, thi coi

bộ co dâu nganh cù, tròn ngực trên

quòi, tuon như bát dam ra mà lèm

tòi tòi chò dò vây : có phái là bòi tò

cái tu-tưởng của mị mà duy truyền

cho con chảng ?

Bởi áy sò nèn hù mít dòi con trè,

trách nhom vè phân me nặng nè hòn

nói day lèy cù, dàn-quác rye ròi

kia, xin Tiên-sanh mò bòi dòn-dòn

đắc, thiệt cù lợi nòi dàn-quác nhien

lèm. Bát luận là nòi triều nòi nòi,

Tiên-sanh dòn-cù ché nhom luon luon.

Như ông Lư-tu-Phuôi thời lèm Tông

thống nhung sau, di diễn thuật khái

nòi, chò hòi có một ngày nòi mà không

dòi-dòi chéy hiph chéng quác nòi

A-my-lai-ida. Xin Tiên-sanh lèm như

ông Lư-tu-Phuôi thòi Quốc-nhon tháp

hương mà van-vái dòi vòi dòi

được.

Ai-tín

Đọc T. B. T. V. mới hay tin bắt
tường rằng ông Phạm-duy-Tân, là
một bạn đồng nghiệp Bắc-kỳ mới tì
trên hòn 25 Février 1924, tại nhà ông
ở đường Fellonneau số 54. Năm nay
ông mới 42 tuổi.

Trong dịp kệ mắt người còn này,
Bắc-kỳ đồng nhau kinh lời phản trả
cùng quý Đồng-nghiệp ở Hà-thành,
và quý-đến của ông Phạm-duy-Nhun
và chúc cho hương hồn ông được
bồng-dầu tiêu-diêu, vân-huong-khoa-i

lạc.

D. F. T. B. đồng nhau kinh diệu.

Trồng răng

QUAN LUÔNG-Y CUNAUD

Ở góc đường Chasseloup-Laubat

và Pellerin.

Nhò răng một cách rất êm ái.

Trồng răng bong-sanh và răng răng

Nữ tac

Phép dang thai nghén

Bản Tông-thống cùng quác-dân cả nước đồng một tâm lý ấy, chuyên dặng cái tri thức của quác-dân cùng nhau tại bời người dân bà. Nên lời tục ngữ Annam mìn có nói: Con nhở dúc mị, thật là kí áy rất nên chính lý.

Vì cái tánh chất con người, hay cảm xúc sự tu-tưởng trong khỉ thai-nghén

của mẹ. Nên người mị mà chử tu

tuyệt lực bất quá một phần nhỏ mìn

của quác-dân, tuyệt lực lớn là nói

quác-dân cả nước. Bản Tông-thống

nay từ chức, chẳng phải là công thành

thanh thối, thiệt trong cho dĩa-vị Trung

hoa-dân-quốc cùng bốn trâm triều

nhơn dàn chung sức mà dựng bền

chắc nước Trung-hoa, và dựng hòa

bình cùng thế-giới. Trong qui-viết

cùng Chánh-phủ sau đây khuyên gán

lòng người, làm cho tròn cái thiện

chức, từ đây nhẫn sau khiên cho

Trung-hoa dàn-quốc dặng tần-bộ vân,

ý là chử lòng ta dày rất mìn.

Nói vừa dứt lời cả chúng đều vỗ

tay, rồi Tôn-văn mờ lỷ cái áo Đại

Tông-thống giao cho Tham-nghi-Viên,

Nghi-trưởng là Lâm-Sung tiếp cầm

lấy áo. Nghi-viên này cho Nghi-trưởng

Lâm-Sung dọc bài đáp lại như vầy :

Trung-hoa dưng nực bối ngán năm

đứa, quyền-chuyen ché hạo nguy

phường lèn nơi Tàu-Chánh (tên tộc

vua Tân là Lữ-Chánh) mấy trào sán

nối gót thế hưng-hực như lửa đốt

đông, tột đèn đốt sau, cát tröm lèn

nhau. Tuy đầu có dát rộng lùn hai úc

dặm, trong lại thêm dàn chúng bốn

muôn muôn ; mà ngoại hoạn nò chen

vào cùng đê như bể khò đeo mục, mà

chẳng dát lòng-thống hoài như sợi to,

chín cùn hoi thò phay-phay. Trung

Son-tiền-sanh dày lòng cùn nước,

nghi-dầu-quết lập Công-hoa. (Trung

Son là hiệu của Tôn-Văn) nhót nhót

lè nòi dưới quyền dàn oai chuyên

chè, nhiều lèn khôn hại nói chẳng

hay cùng, mà hâm-hở vây chằng hê

nao-nung. Trong hai mươi năm như

một ngày, Võ, Hồn khôi nghia chưa

một tháng mà ba phần thiên-ha

hướng ứng hết hai phần, chín mít

nhà Thanh chò gày nèn, là nơi Tiên-

sanh dâng đường kêu reo công lực nhen

lâm vây. Lực áy dàn-bèn hây chura

tóm một, quát nhọn gấp lo gày dưng

lòng-nhìn gòi gòi lo gày dưng

trong-trong hòn nòn khôn hòn

khôn hòn khôn hòn khôn hòn

khôn hòn khôn hòn khôn hòn khôn

khôn hòn khôn hòn khôn hòn khôn

khôn hòn khôn hòn khôn hòn khôn

HỘI NHÀ MÁY XAY LÚA VIỆN-DÔNG

(Rizeries d'Extreme-Orient)

HỘI NẤT DANH VỐN HỦN 25 TRIỆU QUAN TIỀN LANGSA ĐỀU DÔNG TẤT SƠ
Ở TẠI SAIGON, ĐƯỜNG BELGIQUE, MÓN BÀI SỐ 15. — NHÀ MÁY XAY VÀ KHO TRÙ Ở TẠI CHOLON

CỔ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYÊN LÚA

MUA LÚA VÀ LÀNH BẢN LÚA — GIÚM TIỀN LÚA VÀ THÉ LÚA — LÀNH LÚA GÓI KHO

TRƯỚC KHI BÁN LÚA xin hỏi bến hiệu; nếu vì điện-chè nào mắc dì không dăng thi vứt tho, cho bến hiệu số đến viếng mà bàn luận. — MUỐN HỎI CHI THÌ BỒN HI
S SẢN LONG CẮT NGHĨA CHO HẾT.

CƠ ĐẶT HÀNG NGÀNH TẠI CẦN THƠ và có lập thành mua lúa nơi các chỗ thị trấn.

Phòng việc: ở tại đường Belguie, món bài số 15.

TÂN-TÂN HIỆP THÀNH

Nhà hiệu có cửa hàng tại Tòa

Ở tại đường Võng số 40 ngay chợ Saigon mới.

Marque déposée

HUYNH-VĂN-NHUNG, kinh-nghiệp.

Làm và bán đồ nết trang theo kiểu kiêm thời, làm đùa mua mà lại khéo, lại có lòm ở ăn trầu có chưng hưng đồng xi nickel (Nickel) qui khách ở Lục-châu đều cần dùng để làm tại tiệm tôi, xin viết thư thương nghị.

Để lòn ròn sẽ gửi lập tức Contre Reimbursement, nghĩa là đem tiền dàn đồng cho nhà thơ mà lây đó.

HUYNH-VĂN-NHUNG, căn-bach.

A. DENHOLM
N° 36-38, Rue Lefèvre N° 36-38
SAIGON

THIẾN NGHỆ VỀ
VIỆC RÀP MÁY
XAY LÚA GÀO

Đã rập hơn 30 cái
nhà máy từ 10 tấn
cho đến 500 tấn ở
tại Đồng-nap.

Cam kết chắc chắn
về sự xay gạo xay ra
đóng bao nhiêu và sự
bán bì chạy tốt của
máy móc.

NGUYỄN GIÁN MÁY — ĐỒ PHỤ TÙNG — ĐỒ THAY ĐỔI — DÂY TRẦN
EMERIE — VĂN VĂN — MÁY LÀM DẦU, LÀM ĐƯỜNG — MÓ-TO
NÔI SỰ DỤ V V. CÀ PHẢI CHẰNG

HÔTEL D'ANNAM

NAM-VIỆT KHÁCH-LÂU

N° 72 & 80, BOULEVARD CHARNER. — 10, QUAI LE MYRE DE VILERS
Đường Kinh-lắp, đường Carabelli và đường mé-sông
Le Myre de Vilers, SAIGON

HUỲNH - HUỆ - KÝ, Chủ tiệm

Kính cung Qui-khách rõ, tôi dọn một tiệm ngõ hiệu là HÔTEL D'ANNAM (Nam-Việt Khách-Lâu) phòng rộng mát và sạch sẽ làm, cũng có dọn phòng ở từng dưới đất được cận Cảnh Qui-khách, xin Qui-khách thừa dịp di Saigon đến tiệm tôi mà nghỉ lấy làm thông thả lâm.

Lại tôi mời mò thêm một giải phòng nganh rất mát mẻ tại đường mía sòng Le Myre de Vilers, nhà số 10 Saigon.

HUỲNH-HUỆ-KÝ, Căn-hàng

TRƯỜNG-THÁI-TRÚ
Chủ nhơn

NAM-CHÂU KHÁCH-LÂU
Số 39-43
Aniard Courbet Saigon

Phòng sạch sẽ
lâm, thiệt rộng
rất, rất thanh-tịnh
và lại khoản-khoát
Giá rẻ.

Qui-khách tiện đường
ghé nghỉ tại « Nam-châu
khách-lâu » chắc đều mừng
vui.Boy rất khuôn phép.

Có xe-ho, tiện cho qui-khách
khi muốn du-lịch.

Lam-quang-Roi.
Chủ nhơn.

Cáo bạch

Nguyên tiệm tôi hiệu là TÂN-CẨM
LONG, lập ra đến nay đã được mươi
máy năm.

Cũng vì nhở ơn Lục-châu qui Ông,
qui Bà chiêu cõi; nên mới được vượng
bền như thế.

Nay tôi có mở thêm một cảng nữa
hiệu là CAM-LONG-CHANH cũng kế
gần cảng tiếng cũ, nên tôi kính cho
qui Ông, qui Bà hay, nhưn dịp rảnh
cố lén Cholon xin dời gót ngọc đến
trước cảng cho cho biết, sau giáp
giüm. Tại tiệm có bán dù thứ nào là
nón giày dù khăc cùng nhiều món
khác, xin kô so qua, giá tính như
định, rẻ hơn các tiệm khác và khi
não qui Ông, qui Bà có ghé, tôi lấy
lành hân hạnh tiếp rước cho vừa lòng
chú vñ.

Nay kính.
Cam-long-Chanh kính dâm.

CHAPELLERIE CORDONNERIE DE LUXE. — GRAVURE SUR MÉTAUX

TANG-VAN-PHUC

RUE CAFFRAY N° 50 et 77 — SAIGON

LÀM ĐÙ CÙNG THỦ GIAO VÀ SƠN
CASQUES THÉO KIỂU ÁI CHUA

Bán nhiều kiều nón teutres
màu thiết kế

Chém con đầu đồng, bông đồng
và bông đá.

Chém tên và đeo vàng nhiều kiều
khéo như thợ bén tay.

Bán hàng Bde đỗ thá

TAILLEUR DE CHAUSSURES
DE CASQUES EN TOUS GENRES

Vente de chapeaux de feutres
couleurs assorties

Gravure sur échets en cuivre
plaques enseignes et marchres.

Sur orfèveries et bijoux, travaux
identiques de France.

Articles de luxe da Tonkin

TRAVAIL SOIGNÉ — EXÉCUTION RAPIDE

Tiệm

HÀ-PHÚ-Ó'C-SANH

Vinh-Phước — Neder

Một cảng phả trời dù thư huân

Tay Tán, Hòn, Sân

Dầu thunny, dầu cao, dầu dê

hạt hoa, đường

Nút cảng, lòm, mía và dưa

Rượu Tây, rượu Trà, bia, v.v.

dù 45 dùng trong đêm hè

Gà, nón, giày, quần, áo, v.v.

và v.v.

Đồ gỗ, đồ gốm, đồ sứ, đồ gốm

Đồ g

